

Innst. S. nr. 168

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget frå næringskomiteen

Dokument nr. 8:14 (2008–2009)

Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at investeringsfondene for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Øst-Europa blir slått sammen og forvaltningen av fondene legges til Kirkenes

Til Stortinget

1. SAMANDRAG

Fond for Nordvest-Russland, Øst-Europa og Innovasjon (IN RØED: Innovasjon Norge, Russland og Øst-Europadivisjonen) ble etablert i 1997. Formålet med fondene var å styrke samarbeidet mellom bedrifter i området. Fondene for Nordvest-Russland omfatter fylkene Murmansk, Arkhangelsk, området Nenets og republikken Karelen. Fondene prioriterer prosjekter som skal gi næringsvirksomhet i Sør-Varanger kommune. Denne prioriteringen ble foretatt med bakgrunn i omstillingsarbeidet i Sør-Varanger og stedets dreining mot nye markeder i Nordvest-Russland. Prioriteringen er sammenfallende med opprettelsen av Murmansk-korridoren, for å gjøre Sør-Varanger til et brohode i den norske satsingen mot Nordvest-Russland, og ikke minst nordområdesatsingen. IN RØED består av følgende fond: Investeringsfondet for Nordvest-Russland, tilskuddsfondet for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Øst-Europa.

1.1 Status investeringsfondet for Nordvest-Russland

Investeringsfondet for Nordvest-Russland ble bevilget med 150 mill. kroner i 1997. Fondet drives på forretningsmessig bakgrunn, og kan knyttes til egenkapitalinnskudd i næringsvirksomhet i disse

regionene. Det forutsettes like stor deltagelse fra norsk næringslivs side.

Investeringsfondet for Nordvest-Russland har som formål å gå inn som langsiktig og profesjonell investor. Når tiden er moden, ønsker investeringsfondet for Nordvest-Russland å selge seg ut.

Investeringsfondet for Nordvest-Russlands avkastninger og lave investeringsvirksomhet gjør at fondets saldo i dag er betydelig høyere enn grunnkapitalen på 150 mill. kroner.

1.2 Tilskuddsfondet for Nordvest-Russland

Tilskuddsfondet fikk en engangsbevilgning på 30 mill. kroner. Formålet med fondet var å styrke samarbeidet mellom norske og russiske bedrifter. Fondet kan gi tilskudd til utredninger rettet mot kommersielle prosjekter, samt prosjektplanlegging og tilrettelegging.

1.3 Investeringsfondet for Russland, SUS-landene og Balkan (ØSE)

Fondet kan delta med aksjekapital eller ansvarlige lån til norske etableringer i virkeområdet og ble etablert i 1997 med en kapitalbase på 70 mill. kroner. Fondet ble tilført ytterligere 50 mill. kroner i 2000.

Som følge av geografisk virkeområde har søknadsmengden naturlig nok falt betydelig. Den økonomiske situasjonen for mange av landene som kommer innenfor rammen av tildeling, er i dag en helt annen enn den var for 5 og 10 år siden.

Forslagsstillerne mener at konsekvensen av at investeringsfondet for Nordvest-Russland ikke når målsettingene, gjør at det kan oppfattes som at det ikke er behov for øremerkede midler overfor Nordvest-Russland. Forslagsstillerne mener det er ønskelig å benytte disse virkemidlene til å styrke innholdet i nordområdesatsingen. Disse virkemidlene kan på en

enkel og rasjonell måte stimulere til sterke grenseoverskridende næringslivssatsinger og clustre med en reell forankring i Sør-Varanger. Det er også behov for en prioritering av Sør-Varangers posisjon i en geopolitisk sammenheng. Sør-Varanger er for norske geopolitiske interesser selve knutepunktet med sin beliggenhet og grensetilknytning overfor Russland. Å flytte større deler av forvaltningen av et slikt fond til Sør-Varanger vil, i tillegg til å styrke ringvirkninger til eget næringsliv, styrke både demokratisering, utvikling av rettssystem og det gjensidige avhengighetsforhold mellom Norge og øvrige land. Den sikkerhets- og utenrikspolitiske begrunnelse for en slik plassering av fondet er etter forslagsstillernes mening åpenbar. Forslagsstillerne vil særlig vise til at strategien for nordområdene vektlegger økonomisk integrasjon som et element i en bredere norsk politikk overfor Russland.

Etter forslagsstillernes mening er Arktis, Barentshavet og Nordvest-Russland et viktig satsingsområde for Norge i dag og i fremtiden. Det å bruke ulike deler av forvaltningssystemet aktivt for å hevde norsk tilstedeværelse og suverenitet bør inngå som en naturlig del av denne satsing.

Forslagsstillerne mener det nå er riktig å flytte større deler av forvaltningen til Sør-Varanger og Kirkenes, da det ikke er Oslo som er fokus hva angår verken næringsetableringer eller olje- og gassinteresser i regionen. Tvert imot er det Murmansk og Kirkenes-regionen samt Arkangelsk-Nenets-Komi-regionen som i dag er sentrum for et stort internasjonalt fokus på energiresurser og fremtidige investeringer.

Regionen har gjennom flere år opparbeidet stor kompetanse overfor Nordvest-Russland på utveksling og samarbeid innen næringsliv og forståelse av de spesielle utfordringer som Norge står overfor.

2. FORSLAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

I

Stortinget ber Regjeringen slå sammen Investeringsfondet for Russland, SUS-landene og Balkan (ØSE), og Investeringsfondet for Nordvest-Russland (NVR) slik at sannsynligheten for å få aktivert kapital øker og flytte hovedforvaltningen av fondet til Kirkenes.

II

Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensninger på maksimal engasjementsstørrelse samt åpne for at fondene kan yte ordinære lån gitt at det ikke finnes nesten like gode private tilbud.

III

Stortinget ber Regjeringen samlokalisere og slå sammen forvaltningsorganisasjonene i Innovasjon Norge og Norfund samt flytte fondsforvaltningen til Kirkenes for å styrke den regionale tilstedeværelsen.

IV

Stortinget ber Regjeringen videreutvikle Tilskuddsfondet for Nordvest-Russland (TNR) samt vurdere det geografiske virkeområdet for fondene på nytt."

3. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Gunvor Eldegard, Sigrun Eng, Steinar Gullvåg, Sigvald Oppebøen Hansen og Arne L. Haugen, frå Framstegspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Kåre Fostervold og Øyvind Korsberg, frå Høgre, Torbjørn Hansen og Elisabeth Røbekk Nørve, frå Sosialistisk Venstreparti, Inge Ryan, frå Kristeleg Folkeparti, Knut Arild Hareide, frå Senterpartiet, leiaren Ola Borten Moe, og frå Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til forslag frå stortingsrepresentantane Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at Investeringsfondet for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Aust-Europa blir slått saman og at forvaltninga av fonda blir lagt til Kirkenes.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viser også til Dokument nr. 8:8 (2005–2006) frå dei same representantane, om å flytte Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes, som vart avvist av eit fleirtal i Stortinget då Innst. S. nr. 80 (2005–2006) vart handsama den 14. mars 2006. Fleirtalet viser til at eit fleirtal i komiteen, beståande av medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, i Innst. S. nr. 80 (2005–2006) rådde til at framlegget vart avvist, og begrunna dette med at ei flytting av forvaltninga av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes vil gje eit meir uoversiktleg verkemiddelapparat og dermed eit dårlegare tilbod til næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Innst. S. nr. 80 (2005–2006) fremmet forslag om at representantforslaget ble lagt ved protokollen, samt at "Stortinget ber Regjeringa kome tilbake til Stortinget våren 2006 med ei vurdering av

administrasjon og lokalisering av fonda som i dag blir administrerte av Innovasjon Norge".

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viser òg til at det i 2006 vart oppretta eit kontor i Kirkenes, for å få større grad av nærleik til det geografiske dekningsområdet for NVR, og at kontoret i Kirkenes tilbyr dei same tenesene som kontoret i Oslo.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at hovudadministrasjonen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland (NVR), Tilskotsfondet for nærings samarbeid med Nordvest-Russland (TNR) og Investeringsfond for Øst-Europa (ØSE) framleis er ved Fondsavdelinga hos Innovasjon Noreg sitt hovudkontor i Oslo, noko dette fleirtalet stør, og viser til at slik kan fondsleiinga trekkje vekslar på kompetansen i Innovasjon Norge. Dette fleirtalet har elles merka seg at Innovasjon Norge har ein utstrakt kontakt med sine distriktkontor i Nord-Noreg.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viser til statsråden sitt brev til komiteen datert 5. desember 2008 (lagt ved innstillinga), der det går fram at dei fleste av verksemdene som viser interesse for disse fonda, hovudsakeleg er lokalisert i Sør-Noreg, og at ei lokalisering i Oslo slik sett er betre for dei fleste verksemdar enn Kirkenes. I statsråden sitt svarbrev går det òg fram at NVR og ØSE har ulike dekningsområder, og at etterspurnaden etter middel frå ØSE er større enn etter middel frå NVR. Eit resultat av ei samanslåing kan difor bli at fleire middel blir brukte i andre områder enn i Nordvest-Russland, noko fleirtalet ikkje ønskjer.

Representantane foreslår også å fjerne grensa for kor store beløp fondet kan investera i kvart enkelt prosjekt, og samstundes opne for at fondet skal kunne gje ordinære lån. Fleirtalet stør ikkje dette, og er samd med Regjeringa i at det ikkje vil vere hensiktsmessig at fondet blir for mykje eksponert i enkeltsaker, men heller ha ei god risikospreiing i høve til prosjekta dei går inn i. Fleirtalet vil at fondet også i framtida skal styrkje bedriftene gjennom eigenkapital i samband med investeringar, og ikkje gjennom lån, som foreslått i representantforslaget.

Fleirtalet stør heller ikkje forslaget om å samlokalisere og fusjonere forvaltningsorganisasjonane i Innovasjon Noreg og Norfund, og ser ingen gode grunner til at dette skal gjerast. Fleirtalet har merka seg at målgruppene for desse fonda er svært ulike, og at dei òg rettar seg mot ulike geografiske områder.

Når det gjeld forslaget om å vidareutvikle Tilskotsfondet for nærings samarbeid med Nordvest-Russland (TNR), og om at det geografiske virkeområdet for fonda skal vurderast på nytt, viser fleirtalet til statsråden sitt brev til komiteen der det blir gjort greie for status når det gjeld tilgjengelege midlar i fondet pr. desember 2009. Fleirtalet har merka seg at det etter departementet si vurdering er nok midlar tilgjengeleg i fondet no, og viser elles til at ei eventuell styrking av fondet vil bli vurdert i samband med arbeidet med statsbudsjettet for 2010, dersom det vert naudsynt.

Fleirtalet rår til at framlegget blir avvist.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer. Nordområdene har gått fra å være et sikkerhetspolitisk område til et energipolitisk kraftsentrum og område for store miljøpolitiske utfordringer, noe som har endret fokuset hos andre stater i regionen. Disse medlemmer viser til at det er viktig å legge forholdene til rette for økt samarbeid innenfor handel samt ivaretagelse av norske økonomiske interesser. Disse medlemmer mener at konsekvensen av at investeringsfondet for Nordvest-Russland ikke når målsettingene, er at det kan oppfattes som at det ikke er behov for øremerkede midler overfor Nordvest-Russland. Disse medlemmer mener det er ønskelig å benytte disse virkemidlene til å styrke innholdet i nordområdesatsingen. Disse virkemidlene kan på en enkel og rasjonell måte stimulere til sterke grenseoverskridende næringslivssatsinger og clustre med en reell forankring i Sør-Varanger. Disse medlemmer mener det også er behov for en prioritering av Sør-Varangers posisjon i en geopolitisk sammenheng. Sør-Varanger er for norske geopolitiske interesser selve knutepunktet med sin beliggenhet og grensetilknytning overfor Russland. Å flytte større deler av forvaltningen av et slikt fond til Sør-Varanger vil, i tillegg til å styrke ringvirkninger til eget næringsliv, styrke både demokratisering, utvikling av rettssystem og det gjensidige avhengighetsforholdet mellom Norge og øvrige land. Disse medlemmer mener at den sikkerhets- og utenrikspolitiske begrunnelse for en slik plassering av fondet er åpenbar. Disse medlemmer vil særlig vise til at strategien for nordområdene vektlegger økonomisk integrasjon med Russland som et element i en bredere norsk politikk overfor Russland.

Disse medlemmer mener at Arktis, Barentshavet og Nordvest-Russland er et viktig satsingsområde for Norge i dag og i fremtiden. Det å bruke ulike deler av forvaltningssystemet aktivt for å hevde norsk tilstedeværelse og suverenitet, bør inngå som en naturlig del av denne satsing.

Disse medlemmer mener det nå er riktig å flytte større deler av forvaltningen til Sør-Varanger og Kirkenes, da det ikke er Oslo som er fokus hva angår verken næringsetableringer eller olje- og gassinteresser i regionen. Tvert imot er det Murmansk og Kirkenes-regionen samt Arkangels-Nenets-Komi-regionen som i dag er sentrum for et stort internasjonalt fokus på energiresurser og fremtidige investeringer.

Disse medlemmer minner om at regionen gjennom flere år har opparbeidet stor kompetanse overfor Nordvest-Russland på utveksling og samarbeid innen næringsliv og forståelse av de spesielle utfordringer som Norge står overfor. Nordområdene antas å ha 1/4 av jordas uutnyttede olje- og gassressurser.

Disse medlemmer viser til at StatoilHydro i dag er deltagere i utviklingen av Sjtokman-feltet, og også er deltagere i andre olje- og gassfelt i Barentsregionen. Selskapet har iverksatt prosesser som trekker leverandørindustrien fra hele landet til olje- og gassprosjekter i Finnmark og Nordvest-Russland. Det pågår nå et leverandørutviklingsprosjekt med muligheter og utfordringer for norske bedrifter som vil kunne generere arbeidsplasser og fremtidige inntekter i regionen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen slå sammen Investeringsfondet for Russland, SUS-landene og Balkan (ØSE), og Investeringsfondet for Nordvest-Russland (NVR) slik at sannsynligheten for å få aktivert kapital øker, og flytte hovedforvaltningen av fondet til Kirkenes."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne begrensninger på maksimal engasjementsstørrelse samt åpne for at fondene kan yte ordinære lån, gitt at det ikke finnes nesten like gode private tilbud."

"Stortinget ber Regjeringen videreutvikle Tilskuddsfondet for Nordvest-Russland (TNR) samt vurdere det geografiske virkeområdet for fondene på nytt."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er enige i at Arktis, Barentshavet og Nordvest-Russland er et viktig satsingsområde for Norge i dag og i fremtiden. Disse medlemmer har merket seg at en konsekvens av at investeringsfondet for Nordvest-Russland ikke når målsettingene, er at det kan oppfattes som at det ikke er behov for øremerkede midler overfor Nordvest-Russland. Disse medlemmer mener det er gode grunner til at administrasjonen av

et slikt fond bør ha nærhet til dekningsområdet. Disse medlemmer viser til at kontoret i Kirkenes ble opprettet for to år siden for å oppnå nettopp slik nærhet, og at kontoret i Kirkenes skal tilby de samme tjenestene som kontoret i Oslo. Disse medlemmer mener en sammenslåing og flytting av hovedadministrasjonen til Kirkenes bør foretas dersom det kan dokumenteres at det er den beste løsningen.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede om opprettelsen av kontoret i Kirkenes i tilstrekkelig grad har bidratt til at fondene for Nordvest-Russland når sitt formål, og fremme en egen sak for Stortinget om hvordan fondene for Nordvest-Russland i større grad kan nå sitt formål og i større grad bidra til resultater i nordområdesatsingen."

"Dokument nr. 8:14 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at investeringsfondene for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Øst-Europa blir slått sammen og forvaltningen av fondene legges til Kirkenes – vedlegges protokollen."

4. FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen utrede om opprettelsen av kontoret i Kirkenes i tilstrekkelig grad har bidratt til at fondene for Nordvest-Russland når sitt formål, og fremme en egen sak for Stortinget om hvordan fondene for Nordvest-Russland i større grad kan nå sitt formål og i større grad bidra til resultater i nordområdesatsingen.

Forslag 2

Dokument nr. 8:14 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at investeringsfondene for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Øst-Europa blir slått sammen og forvaltningen av fondene legges til Kirkenes – vedlegges protokollen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen slå sammen Investeringsfondet for Russland, SUS-landene og Balkan (ØSE), og Investeringsfondet for Nordvest-Russland (NVR) slik at sannsynligheten for å få aktivert kapi-

tal øker, og flytte hovedforvaltningen av fondet til Kirkenes.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne begrensninger på maksimal engasjementsstørrelse samt åpne for at fondene kan yte ordinære lån, gitt at det ikke finnes nesten like gode private tilbud.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen videreutvikle Tilskuddsfondet for Nordvest-Russland (TNR) samt vurdere det geografiske virkeområdet for fondene på nytt.

5. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen si tilråding vert fremma av komiteens medlemmer frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere følgjande

v e d t a k :

Dokument nr. 8:14 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at investeringsfondene for Nordvest-Russland og investeringsfondet for Øst-Europa blir slått sammen og forvaltningen av fondene legges til Kirkenes – vert å avvise.

Oslo, i næringskomiteen, den 26. februar 2009

Ola Borten Moe
leiar

Sigvald Oppebøen Hansen
ordførar

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 5. desember 2008

Dokument 8-forslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) viser til brev fra næringskomiteen av 27.11.08 vedlagt et Dokument 8-forslag av 12.11.08 fremmet av stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg. Næringskomiteen ber om departementets vurdering av forslaget.

Stortingsrepresentantenes forslag er delt i fire deler som følger:

- I: Stortinget ber Regjeringen slå sammen ØSE og NVR slik at sannsynligheten for å få aktivert kapital øker, og flytte hovedforvaltningen av fondet til Kirkenes.*
- II: Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensninger på maksimal engasjementsstørrelse samt åpne for at fondene kan yte ordinære lån, gitt at det ikke finnes nesten like gode private tilbud.*
- III: Stortinget ber Regjeringen samlokalisere og slå sammen forvaltningsorganisasjonene i Innovasjon Norge og Norfund, samt flytte fondsforvaltningen til Kirkenes for å styrke den regionale tilstedeværelsen.*
- IV: Stortinget ber Regjeringen videreutvikle Tilskuddsfondet (TNR), samt vurdere det geografiske virkeområdet for fondene på nytt."*

Generell informasjon om investeringsfondene, TNR og Norfund:

Hovedadministrasjonen av Investeringsfond for Nordvest-Russland (NVR), Tilskuddsfond for nærings samarbeid med Nordvest-Russland (TNR) og Investeringsfond for Øst-Europa (ØSE) skjer ved Fondsavdelingen (FOND) ved Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo samt ved et kontor i Kirkenes. Kontoret i Kirkenes ble opprettet for to år siden for å få større grad av nærhet til det geografiske dekningsområdet for NVR. Kontoret i Kirkenes tilbyr de samme tjenestene som kontoret i Oslo.

NVR og ØSE har ulike dekningsområder. NVR dekker Murmansk oblast, Arkhangelsk oblast, det autonome området Nenets og republikken Karelen. ØSE dekker SUS-landene og de landene i Øst-Europa som ikke er medlemmer av EU. Tilskuddsfondet er knyttet opp mot NVR. Fondet har en ramme på 30 mill. kroner, 21,16 mill. kroner er gitt i tilskudd og det er derfor 8,84 mill. kroner tilgjengelig til nye prosjekter.

NVR er på 150 mill. kroner og ØSE er på 120 mill. kroner. NVR har pr. dags dato foretatt 13 investeringer med et utbetalt beløp på 49,09 mill. kroner. Tre nye investeringer i Nordvest-Russland er foretatt etter at kontoret i Kirkenes ble opprettet – to i Murmansk (Rambøll Engineering og TechnoparkNOR) og ett i Arkhangelsk (White Sea Innovation). Tilsagn under fondet er på 4,25 mill. kroner.

ØSE har foretatt 19 investeringer med et utbetalt beløp på 75,47 mill. kroner. Tilsagn under fondet er på 23,95 mill. kroner.

Både NVR og ØSE er kommersielt rettede investeringsfond, noe som innebærer at fondene deltar i prosjekter på samme vilkår som private partnere. Fondene tar aldri majoritetsposisjon ved at det maksimalt kan investeres tilsvarende 49 pst. eierandel i selskapet, beløpsmessig begrenset oppad til norske medinvestorers investering, dog slik at fondenes investeringer ikke kan overstige henholdsvis 30 og 15 mill. kroner. Kommersielle, privatøkonomiske kriterier vektlegges ved investeringsbeslutningene.

Norfund er et statlig særlovsselskap som investerer i private virksomheter i utviklingsland. Det ble opprettet i 1997 og er eiet av staten ved Utenriksdepartementet. Norfunds investeringskapital bevilges over bistandsbudsjettet. Norfund har hovedkontor i Oslo med lokale kontorer i Costa Rica, Sør-Afrika og Kenya. Norfunds mål er å bidra til utvikling i fattige land gjennom lønnsomme investeringer. Definisjonen på fattige land er slik at den omfatter de fleste land i Afrika, Asia og Latin-Amerika. I tillegg har fondet noe aktivitet på Balkan.

Vedrørende forslag I:

"Stortinget ber Regjeringen slå sammen ØSE og NVR slik at sannsynligheten for å få aktivert kapital øker, og flytte hovedforvaltningen av fondet til Kirkenes."

Det fremgår av det ovenstående at utnyttelsen av ØSE er relativt høy, mens NVR har betydelig ledig kapasitet. Da fondene ble opprettet ga dette uttrykk for regjeringens prioriteringer på tidspunktet for opprettelsen. Disse prioriteringene har ikke endret seg. Etterspørselen etter midler fra ØSE er større enn etter midler fra NVR. Fondsmidlene vil kunne bli ytterligere aktivert ved sammenslåing, men de vil da trolig bli brukt i andre områder enn i Nordvest-Russland. Dette vil etter departementets mening være uheldig.

Innovasjon Norge har opplyst at den faktiske etterspørselen fra norske selskaper etter midler fra investeringsfondene gjør at det i stor grad er snakk om saksbehandling av prosjekter andre steder i Russland enn i Murmansk. Når det gjelder Arkhangelsk eller Karelen og det øvrige Russland samt de andre 16 landene ØSE kan investere i, er tilgjengeligheten fra Oslo bedre enn fra Kirkenes. Søkere til midler under NVR og ØSE finner det ofte praktisk å ha møter med FOND i Oslo på reise til eller fra investeringsprosjektet. En hovedtyngde av bedriftene som viser interesse for fondene er hovedsakelig lokalisert til Sør-Norge.

FOND har også opparbeidet et betydelig nettverk gjennom de trettitalls investeringer som er gjort fra Murmansk i nord til Baku i sør. Av institusjonelle bilaterale og multilaterale medinvestorer kan nevnes IFC (Verdensbankens investeringsfond), EBRD (Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling), NEFCO (nordisk miljøinvesteringsfond), SITRA (finsk statlig investeringsfond), FMO (nederlandsk statlig investeringsfond) i tillegg til ca. 60 norske bedrifter og et minst like stort antall private investorer.

FONDs kontor i Oslo mottar den overveiende delen av søknader om investeringsmedvirkning, men gjennom samarbeid med kontoret i Kirkenes ivaretas nærhet til Nordvest-Russland og vel integrerte bedriftsnettverk som bidrar positivt til NVR og ØSE.

En sammenslåing av fondene vil kunne føre til at hoveddelen av investeringsmidlene kanaliseres til prosjekter i Øst-Europa på bekostning av prosjekter i Nordvest-Russland. En slik utvikling vil ikke være ønskelig. Fondene investerer sammen med bedrifter fra hele landet. Dagens administrative løsning med medarbeidere både i Kirkenes og Oslo er derfor mest hensiktsmessig for å ivareta behovet for kontakt med norsk næringsliv og med markedene for fondenes virksomhet.

Vedrørende forslag II:

"Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensninger på maksimal engasjementsstørrelse samt åpne for at fondene kan yte ordinære lån, gitt at det ikke finnes nesten like gode private tilbud."

Mht. størrelsen på engasjementer fra NVR, så er denne begrenset til 30 mill. kroner pr. prosjekt. For ØSE er begrensningen i størrelsen på enkeltengasjementer 15 mill. kroner pr. prosjekt. Begrunnelsen for begrensningene i engasjementsstørrelse i begge fond er at fondene ikke skal bli for eksponert i enkeltsaker. Det er videre et viktig poeng at det skal foreligge god risikospredning i porteføljen.

Når det gjelder forslaget om at fondene skal kunne tilby ordinære lån, så vil departementet vise til

at formålet med opprettelsen av fondene var å bidra til å styrke norske bedrifters *egenkapital* i forbindelse med investeringer i øst. Det er egenkapital som sammen med aktiva skal danne grunnlag for lånefinansiering. Det er etter departementets vurdering uheldig å operere med lån og egenkapital fra samme institusjon. En løsning med slike lån vil videre kreve en sterk utbygging av administrasjonen.

Vedrørende forslag III:

"Stortinget ber Regjeringen samlokalisere og slå sammen forvaltningsorganisasjonene i Innovasjon Norge og Norfund, samt flytte fondsforvaltningen til Kirkenes for å styrke den regionale tilstedeværelsen."

Innovasjon Norges to investeringsfond og Norfund har totalt forskjellige formål. Innovasjon Norges fond investerer i Nordvest-Russland og Sentral- og Øst-Europa, mens Norfund investerer i utviklingsland. Bak opprettelsen av Norfund ligger bistandsmessige betraktninger, mens NVR og ØSE er kommersielt rettet.

Etter departementets mening er forslaget om å fusjonere tre så totalt forskjellige fond lite hensiktsmessig. Til det er målgruppen fondene imellom for forskjellig, og de retter seg primært mot forskjellige geografiske områder. Norfund er et bistandspolitisk virkemiddel med en investeringskapital på 4,3 mrd. kroner, og med geografisk fokus på Afrika, Asia og Mellom-Amerika. Det er videre ingen krav om medvirkning fra norske bedrifters side. NVR og ØSE er et næringspolitisk virkemiddel så godt som uten geografisk overlappning med Norfund og de saminvesterer med norsk næringsliv i sine virkeområder. Det synes derfor ikke å foreligge gode grunner for sammenslåing og flytting.

Vedrørende forslag IV:

"Stortinget ber Regjeringen videreutvikle Tilskuddsfondet (TNR), samt vurdere det geografiske virkeområdet for fondene på nytt."

TNRs retningslinjer fastslår at bruken av midlene i fondet er forbeholdt prosjekter som kan lede til investeringer i dekningsområdet til Investeringsfond for Nordvest-Russland. Pr. i dag er det 8,84 mill. kroner tilgjengelige midler i fondet, noe departementet anser som tilstrekkelig.

En styrking av fondet vil kreve midler over statsbudsjettet. Eventuelle bevilgninger til fondet vurderes årlig i forbindelse med arbeidet med St.prp. nr. 1.

Fondenes geografiske virkeområde reflekterer regjeringens prioriteringer av de aktuelle områdene, og disse prioriteringene er ikke endret.

